

Els joves i les noves tecnologies

'Navega segur'

**Campanya per a un ús assenyat i
responsable**

Informació dirigida a pares i educadors

Internet i les noves tecnologies han arrelat amb força en la nostra societat, sobretot en les darreres generacions, que han crescut envoltades d'aquestes eines en el seu entorn escolar i domèstic. Aquests recursos, d'indubtable utilitat, ens fan la vida més còmoda i agradable, i des de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades (APDA), en defensem l'ús. Un ús, però, apropiat i assenyat.

Com qualsevol eina, Internet i les noves tecnologies poden causar danys i perjudicis si no s'utilitzen com cal. Un dels perills de l'ús inapropiat d'aquestes tecnologies és la violació de la intimitat de les persones, dret recollit per la Constitució en l'article 14.

Per salvaguardar aquest dret el Consell General va aprovar el 18 de desembre del 2003 la Llei 15/2003, qualificada de protecció de dades personals. Emparada en aquesta Llei es crea l'Agència Andorrana de Protecció de Dades, un organisme públic amb personalitat jurídica pròpia, independent de les administracions públiques que té la missió de vetllar pel compliment d'aquesta Llei i que, amb aquest fi, se l'ha dotat de potestats inspectora i sancionadora.

Amb l'objectiu de fomentar un bon ús d'Internet i les noves tecnologies i d'informar la població, en especial els joves com a col·lectiu més vulnerable, dels riscos que pot comportar fer-ne un mal ús, l'APDA ha promogut, en col·laboració amb el Ministeri d'Educació, aquesta campanya que ara us presentem i per a la qual demanem també la participació de pares i mestres, com a agents socialitzadors dels nostres joves, perquè contribueixin al fet que la campanya tingui la màxima repercussió en benefici de tots.

Internet i les noves tecnologies són un món ple de recursos. Com al món real, a través d'Internet, els mòbils, etc., podem treballar, conèixer altres persones, adquirir coneixements i entretenir-nos. També podem trobar-hi perills. Però no hem de tenir por que els joves naveguin per Internet, xategin o utilitzin el mòbil; l'únic que cal és ensenyar-los a anar pel món virtual de la mateixa manera que els ensenyem a anar pel món real. En aquest suport hi trobareu un seguit de consells que us ajudaran a aconseguir que la utilització d'Internet i les noves tecnologies per part dels vostres fills sigui segura i positiva.

EL QUE HEU DE SABER ELS PARES I EDUCADORS

1) Familiaritzeu-vos amb les noves tecnologies: Internet, xats, missatgeria instantània, blocs, telèfons mòbils...

Per poder ajudar els infants a utilitzar aquestes eines de forma segura el millor és conèixer-les. No cal entendre'n el funcionament ni ser-ne un expert. Simplement proveu d'utilitzar-les una mica. Si ells en saben més que vosaltres, fins i tot podeu demanar-los que us n'ensenyin, o si ho desitgeu, podeu fer un curset per posar-vos al dia. No és difícil i podeu descobrir un gran recurs.

2) Parleu amb els infants i adolescents sobre aquestes eines i l'ús que en fan.

És convenient establir una situació de confiança amb els infants i adolescents pel que fa a l'ús de les noves tecnologies. És important que s'acostumin a presentar-vos les amistats que fan a través de la xarxa.

Intenteu que us informin sempre que vegin alguna cosa que els ha molestat a Internet o algú que s'ha saltat les regles en un xat o en un fòrum. No els en culpabilitzeu. De la vostra reacció dependrà que la propera vegada que es trobin un problema recorrin a vosaltres.

3) Establiu regles bàsiques a l'hora d'utilitzar-les.

És important fixar, de forma consensuada amb els joves, unes normes de seguretat com ara els horaris de connexió, els tipus de llocs que es poden visitar, etc. Podeu escriure les normes, posar-les en un lloc visible i respectar-les tots de la mateixa manera.

4) Mireu que segueixin els consells adreçats a ells a la pàgina 7.

La campanya informativa que hem posat en marxa preveu també informació i consells adreçats als joves. Els pares i educadors no poden, encara que

ho vulguin, vigilar de forma permanent el comportament dels joves i per tant cal que ells disposin de la informació necessària per utilitzar les noves tecnologies de forma segura i assenyada. Al final d'aquest mateix suport hi trobareu els consells dirigits als joves que s'han editat per a ells en un suport a part i en un llenguatge més adequat a la seva edat.

5) Col·loqueu l'ordinador en una sala comuna a la vista de tots.

Eviteu posar l'ordinador a l'habitació dels infants, almenys mentre no siguin adolescents. És una manera d'estar a prop d'ells mentre naveguen. Això ens facilitarà la seva supervisió i anar observant de tant en tant què fan a la xarxa. Si l'ordinador disposa d'una càmera web, en ocasions podreu veure la cara dels amics virtuals dels vostres fills.

6) Navegueu junts per Internet.

Internet pot ser un viatge fascinant i divertit. Navegueu amb ells i deixeu-los dirigir la sessió si en saben més. Animeu-los a ensenyar-vos a navegar i alhora ensenyeu-los vosaltres a fer-ho de forma segura i responsable.

7) Ensenyeu-los a navegar amb seguretat.

Pels infants Internet és un lloc genial on es pot parlar amb gent d'arreu, fer amics i aprendre coses sobre qualsevol tema, però cal que també sàpiguen:

- Que hi ha continguts recomanables i d'altres que no ho són.
- Que a Internet, com a tot arreu, s'hi poden trobar gent de tota mena.
- Que a la xarxa cal comunicar-se de manera positiva amb els interlocutors. Estar preparats i reaccionar de manera responsable i resoldre per si mateixos possibles situacions de risc.

8) Controleu els continguts que es descarreguen d'Internet.

A les pàgines web s'hi pot trobar fotografies, música, pel·lícules i altres continguts. De la mateixa manera, aquests continguts els poden descarregar, gràcies a aplicacions del tipus E-mule, Kazaa i LimeWire (que permeten l'intercanvi d'arxius entre particulars), directament d'ordinadors d'altres internautes. Vigileu que es tracti de continguts apropiats per a ells.

9) Utilitzeu programes que facilitin la navegació segura.

Hi ha diverses eines i sistemes que us poden ajudar que la navegació dels joves sigui més segura. Tot seguit us n'oferim una llista que trobareu desenvolupada al final d'aquest document.

- Eines que bloquegen continguts.
- Eines que limiten el temps de connexió.
- Eines que registren els webs visitats.
- Eines que bloquegen l'entrada de correu brossa.
- Eines que bloquegen la informació que surt de l'ordinador.
- Eines que permeten regular l'ús dels serveis d'Internet.

Una reflexió sobre les eines de control

Val a dir que, tot i que poden ser útils, aquestes eines no són fiables al 100% ja que de la mateixa manera que poden deixar escapar alguna pàgina amb continguts nocius, també poden bloquejar-ne d'altres de positives per error. Cal, a més, preveure que els infants poden aprendre a evitar les restriccions dels programes.

D'altra banda, el bloqueig de continguts pot estar basat en ideologies, valors culturals i religiosos, i per tant cal que l'eina escollida encaixi amb els valors propis.

Dit això, us recomanem que no pretengueu substituir per programes informàtics la tasca de supervisió en l'aprenentatge de l'ús responsable d'Internet i les noves tecnologies per part dels joves. El paper dels pares i educadors és fonamental.

Si desitgeu més informació sobre les eines de control, podeu entrar al web de la campanya, on trobareu aquests continguts ampliat i enllaços útils: www.navegasegur.ad

10) Preneu mesures davant d'un possible problema.

Si teniu indicis que els vostres infants estan en risc o trobeu continguts il·legals com ara pornografia infantil o qualsevol altre material que considereu que pot ferir la sensibilitat dels infants i adolescents, poseu-vos en contacte amb l'APDA o amb la Policia.

No cal dir que la denúncia i tota la informació relacionada tindrà un caràcter estrictament confidencial.

EL QUE HAN DE SABER ELS VOSTRES FILLS

Navegant per Internet.

- Entreu a Internet sempre amb un objectiu. En general, és millor no posar-se a navegar sense sentit i sense rumb.
- A Internet qui navega en té el control. Ningú no pot obligar-lo a fer res que no vulgui.
- Accediu a webs conegudes i de confiança. A Internet també hi ha informació falsa i continguts poc recomanables que cal evitar
- No doneu dades personals –pròpies o d'altres persones– com el nom, telèfon, adreça, número de la targeta de crèdit, fotografies personals, etc., que ens puguin identificar o ser utilitzades en contra nostra.
- No feu compres per Internet sense la supervisió d'un adult i comproveu sempre la veracitat i la professionalitat de la web.
- Cal navegar de forma responsable i sortir del web immediatament si en algun moment se senten incòmodes.
- S'ha de tenir cura de no descarregar arxius, documents o programes que puguin estar infectats amb virus o programes espia.
- No contribuïu a la pirateria distribuït o fent un mal ús de música, imatges o pel·lícules amb drets d'autor protegits.

Inscripció en formularis d'Internet (concursos, promocions, etc.)

- En general cal vigilar molt quines dades donem i no s'han de facilitar mai dades com el número de la targeta de crèdit o el del compte bancari sense la supervisió d'un adult.
- Comproveu la veracitat i la professionalitat de la web.
- Llegiu la lletra petita que informa sobre l'ús que es farà de les dades facilitades.
- Llegiu atentament tots els missatges del formulari i davant d'instruccions poc clares no continueu el procés. Cal verificar la fiabilitat del lloc per mitjans diferents d'Internet.
- Utilitzeu un correu electrònic diferent del personal per rebre publicitat.

Relació amb altres internautes: xats, fòrums, missatgeria instantània...

- Actueu amb precaució ja que no coneixem les persones amb qui mantenim la conversa i tampoc no sabem del cert si són qui diuen ser. No expliqueu coses personals.
- No quedeu amb desconeguts sense prendre mesures. Quedeu en un lloc públic on hi hagi més gent i informeu-ne sempre els pares.
- Cal tenir una actitud i una comunicació positives. No hem de fer sentir incòmodes ni ferir altres persones. De la mateixa manera si ens sentim incòmodes o ferits sortirem immediatament del lloc, guardarem el missatge i ho comunicarem als pares i a l'APDA o a la Policia.
- Utilitzeu un pseudònim (nick) o no doneu cap dada personal (nom, telèfon, adreça, número de la targeta de crèdit, fotografies personals, etc.) que pugui servir per identificar-nos o ser utilitzada per causar-nos perjudicis.
- No doneu el nom d'usuari i/o contrasenya a ningú. Podrien fer-se passar per nosaltres.

Utilitzant el correu electrònic.

- No obriu correus de desconeguts ni aquells dels quals no se n'està segur. Compte amb els llocs i arxius falsos (fakes). Alguns correus electrònics aparentment enviats pel vostre banc poden adreçar-vos a una rèplica falsa del web del banc.
- Bloquegeu la publicitat no sol·licitada i el correu brossa.
- En cas de rebre missatges amenaçadors no els contesteu. Guardeu-los, bloquegeu l'emissor del missatge i contacteu amb la Policia i/o l'APDA. Amenaçar és un delictes i es pot denunciar.
- No doneu cap dada personal (nom, telèfon, adreça, número de la targeta de crèdit, fotografies personals, etc.) que pugui servir per identificar-nos o ser utilitzada per causar-nos perjudicis.
- No doneu el nom d'usuari i/o contrasenya a ningú. Podrien fer-se passar per nosaltres.

Aneu amb compte amb els arxius adjunts que rebeu i que envieu, ja que poden contenir virus. És molt recomanable tenir un programa antivirus en marxa i actualitzat.

- No envieu missatges que puguin fer sentir incòmode o ferir el destinatari, o ser delictes. Inserir les adreces al camp CCO (còpia oculta) quan s'envii un mateix correu electrònic a diversos destinataris.

Blocs

- No hi introduïu dades personals (nom, telèfon, adreça, número de la targeta de crèdit, fotografies personals, etc.).
- No hi introduïu les dades personals o fotografies d'altres persones sense la seva autorització.
- Sigueu respectuosos amb les altres persones i no feu o digueu res que pugui ferir o perjudicar ningú.
- Com a autor d'un bloc cal ser responsable de tot el seu contingut: text, fotos, sons, vídeos, comentaris que altres internautes insereixen en el bloc, etc.
- Suprimiu completament el bloc quan ja no el vulgueu mantenir.
- Causar perjudici (amenaces, insults, fotografies, mentides, etc.) a una persona a través d'un bloc és il·legal. Es pot presentar una denúncia.

Telèfon mòbil

- Doneu el número de telèfon només a les persones que realment coneixeu.
- Respecteu els amics i no doneu mai els seus números de telèfon.
- Respecteu totes les persones. No doneu o distribuïu fotografies o vídeos (encara que no siguin compromesos) sense el seu permís. És il·legal.
- No contesteu missatges SMS i MMS de gent que no coneixeu.
- No contesteu missatges desagradables. Apunteu el número que l'envia i ensenyeu-ho als pares. Comuniqueu-ho a l'APDA o a la Policia.
- Apreneu a bloquejar les trucades i/o missatges d'un determinat número si en provenen missatges desagradables o amenaçadors.

Per a més informació sobre el contingut d'aquest document o sobre qualsevol tema relacionat podeu posar-vos en contacte amb l'APDA al telèfon 808 115 o enviar un correu electrònic a apda@apda.ad. També podeu visitar el lloc web: www.navegasegur.ad.

www.navegasegur.ad

Agència Andorrana de Protecció de Dades (APDA)
Tel. 8081 15 . apda@apda.ad

ap
da

Agència Andorrana
de Protecció de Dades

Amb la col·laboració de:

Govern d'Andorra